

تهیه و تنظیم: اکرم باقری توستانی

استاندارد؛ یک نیاز پایه برای کشور

اشاره:

دوره آموزشی آشنایی با مولفه‌های کیفی در کالاهای نساجی با همت «شرکت صنعت آزمایشگاهی، بازرسی و پژوهشی بهساز» و «انجمن علوم و فناوری مهندسی نساجی ایران» در سالن سمعی و بصری دانشکده نساجی دانشگاه امیرکبیر برگزار شد و طی آن مهندس سیدحسین غزالی، دکتر مهدی صفی، دکتر روح‌اله سمنانی رهبر و مهندس جمیله آفاقی به ارائه مطالبی در مورد «آشنایی با استاندارد و فرایند استانداردسازی محصولات»، «معرفی مولفه‌های کیفی محصولات نساجی» و «فرایند بازرسی و ترخیص کالا در بخش صادرات و واردات» پرداختند.

گزارش

گزارشی از برگزاری دوره آموزشی آشنایی با مولفه‌های کیفی در کالاهای نساجی

فعالیت‌ها و یا نتایج آنها به منظور استفاده روزمره و مستمر ارائه می‌نماید. هدف استاندارد دستیابی به میزان مطلوبی از نظم در زمینه‌ای خاص است.

وی ضمن اشاره به این مطلب که استاندارد باید مبتنی بر نتایج استوار علوم، فنون، تجربیات و در راه ارتقای منافع مطلوب جامعه باشد؛ به ارائه تاریخچه‌ای از استاندارد در دنیا و تعریف استانداردسازی پرداخت و گفت: استانداردسازی فعالیتی برای ایجاد شرایطی جهت استفاده معمول و مکرر با در نظر گرفتن مشکلات بالفعل و بالقوه با هدف دستیابی به درجه بهینه‌ای از نظم به شمار می‌آید که شامل فرایندهای تدوین، نشر و اجرای استاندارد است.

آفاقی، استاندارد را یک نیاز پایه برای کشور توصیف کرد که برای «ورود در عرصه نوآوری»، «کنترل بازار و رویکرد صحیح با محصولات جدید»، «بقا در بازار جهانی» و «افزایش سهم تجارت در بازار» ضروری

... هستند. به گفته مدیرعامل شرکت بهساز، مهم‌ترین پایه و نقطه قوت فعالیت‌های پژوهشی، داده‌های تجربی هستند که اگر بتوان داده‌ها را در مراکز مشترک جمع نمود، هم برای اندیشمندان، محققان و صنعتگران و هم برای تصمیم‌گیران و سیاست‌سازان مفید و موثر خواهد بود.

آشنایی با استاندارد و فرایند استانداردسازی

مهندس جمیله آفاقی - سرپرست گروه پژوهشی نساجی و چرم پژوهشگاه استاندارد - به ارائه تعریفی از استاندارد پرداخت و گفت: معنی لغوی استاندارد، نظم، قاعده و قانون است اما معنی آن از نظر سازمان ملی استاندارد ایران (تنها مرجع رسمی کشور که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی ایران را برعهده دارد) مدرکی است که از طریق اجماع و توافق عمومی تدوین شده و قواعد، دستورالعمل‌ها و یا مشخصه‌هایی را برای

در ابتدا مهندس سیدحسین غزالی - مدیرعامل شرکت صنعت آزمایشگاهی، بازرسی و پژوهشی بهساز - ضمن خوشامدگویی به مدعوین ابراز داشت: بسیاری از متفکرین معتقدند که ممیز جامعه انسانی با سایر جوامع، در نهادها و عرف‌های جامعه انسانی است و این نهادها و عرف‌ها، مختص جامعه انسانی و متفاوت از قوانین طبیعی هستند. وی تعیین معیار یا شاخص برای مقایسه، تأمین حقوق مصرف‌کنندگان، حمایت از تولیدکنندگان واقعی، معناداری قیمت‌ها، برندسازی و ... را در زمره عرف‌هایی برشمرد که در نهایت منجر به تشکیل یک نهاد به نام «استاندارد» شده است.

مهندس غزالی تصریح کرد: قوانین طبیعی استثنایپذیر نیستند در حالی که قواعد مختص حیات اجتماعی انسان‌ها، غیردائمی، اصلاح‌پذیر و مبتنی بر مولفه‌هایی مانند موضوعات اقتصادی، سطح تکنولوژی، استانداردهای مشابه خارجی، سیاست‌های تشویقی و

مهدی صفی - عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فناوری رنگ

جمیله آفاقی - سرپرست گروه پژوهشی نساجی و چرم پژوهشگاه استاندارد

روح‌اله سمنانی رهبر عضو هیئت علمی پژوهشگاه استاندارد

سیدحسین غزالی - مدیرعامل بهساز

سازمان با چهار پژوهشکده «شیمی و پتروشیمی»، «صنایع غذایی و کشاورزی»، «برق، مکانیک و ساختمان»، «سیستم‌های مدیریت کیفیت و بازرسی» تشکیل و از سال ۱۳۹۰ دارای شخصیت حقوقی مستقل شد. پژوهشکده شیمی و پتروشیمی دارای چهار گروه پژوهشی است که یکی از آنها به نساجی و چرم اختصاص دارد.

سرپرست گروه پژوهشی نساجی و چرم پژوهشگاه استاندارد گفت: از مهم‌ترین وظایف این پژوهشگاه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- * اداره آزمایشگاه‌های مرجع جهت انجام آزمون و تطبیق نمونه کالا با استانداردهای مربوط مطابق با سیاست‌های سازمان ملی استاندارد ایران
- * انجام طرح‌های پژوهشی کاربردی و توسعه‌ای
- * انجام خدمات مشاوره‌ای علمی و فنی در ارتباط با برنامه‌های پژوهشی سایر سازمان‌ها
- * بررسی، شناسایی و رفع نیازهای پژوهشی بخش‌های تولیدی، خدماتی و اجرایی
- * برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت، همایش و کارگاه‌های تخصصی طبق مقررات مرتبط

مولفه‌های کیفی رنگ در نساجی

در ادامه مراسم، دکتر مهدی صفی - عضو هیئت علمی

تحقیقات صنعتی ایران در سال ۱۳۰۴ همزمان با تصویب قانون اوزان و مقیاس‌ها و به نام «اداره اوزان و مقادیر» شکل گرفت و بعدها نام آن به اداره «اوزان و مقیاس‌ها» تغییر یافت. در سال ۱۳۳۹ با تصویب قانون استاندارد، موسسه استاندارد ایران تأسیس شد و در همان سال به عضویت سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO) درآمد.

در سال ۱۳۴۴ آزمایشگاه‌های واقع در شهر صنعتی کرج به موسسه ملحق و نام آن به «موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران» تغییر یافت. از سال ۱۳۵۳ تا ۱۳۷۱ موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، زیرمجموعه وزارت صنایع بود و در سال ۱۳۹۰ به «سازمان ملی استاندارد ایران» تغییر نام داد و زیر نظر مستقیم ریاست جمهوری قرار گرفت.

مهندس آفاقی پس از بیان وظایف و مسئولیت‌های سازمان ملی استاندارد در پنج حوزه «استانداردسازی»، «ارزیابی انطباق»، «تأیید صلاحیت»، «اندازه‌شناسی» و «فعالیت‌های پژوهشی» پرداخت، سپس در مورد «پژوهشگاه استاندارد» توضیحاتی ارائه نمود که این مجموعه در سال ۱۳۷۸ راه‌اندازی شد و در حال حاضر وابسته به سازمان ملی استاندارد ایران است.

وی اضافه کرد: در سال ۱۳۸۵ پژوهشگاه استاندارد به‌دلیل تغییرات سازمانی به‌عنوان یکی از معاونت‌های

است. سرپرست گروه پژوهشی نساجی و چرم پژوهشگاه استاندارد، پس از اشاره به فواید استانداردسازی از نگاه تولیدکننده، مصرف‌کننده، متخصصین و تجارت، اهداف آن را «صرفه‌جویی اقتصادی»، «حمایت از مصرف‌کننده»، «ایمنی و بهداشت» و «ارتباط بهتر» دانست. انواع استاندارد به گفته این مقام مسئول عبارتند از بین‌المللی، منطقه‌ای، ملی، شرکتی (انجمنی/جامعه‌ای) و کارخانه‌ای.

«اصول مدنظر در تهیه استانداردهای ملی» بخش دیگر سخنرانی مهندس آفاقی را تشکیل داد. وی در این زمینه گفت: استانداردها باید با توجه به امکانات موجود، تأمین‌کننده مصالح و منافع تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان، برطرف‌کننده نیازهای اقتصادی و ملی، هماهنگ با آخرین پیشرفت‌های علمی و فنی کشور، هماهنگ با توصیه‌نامه‌های سازمان‌های بین‌المللی استاندارد و کمیته بین‌المللی الکترونیک و سایر سازمان‌های بین‌المللی باشند.

وی یادآور شد: سازمان ملی استاندارد ایران تاکنون حدود ۳۰ هزار عنوان استاندارد ملی تدوین کرده که سهم نساجی از این آمار، یک‌هزار و ۱۱۰ عنوان استاندارد است.

سرپرست گروه پژوهشی نساجی و چرم پژوهشگاه استاندارد یادآور شد: تشکیلات موسسه استاندارد و

پس از پذیرایی و استراحت کوتاه، دکتر روح‌اله سمثانی رهبر-استاد بار و عضو هیئت علمی پژوهشگاه استاندارد- به عنوان آخرین سخنران در جایگاه سخنرانی قرار گرفت. به گفته وی، بحث راحتی منسوجات به چهار بخش تقسیم می‌شود:

- ۱- راحتی ترموفیزیولوژیکی (مدیریت رطوبت، تنفس پذیری و ...)
- ۲- راحتی حسی پوست
- ۳- راحتی ارگونومیک (تناسب بدن با محیط)
- ۴- راحتی روانی

دکتر سمثانی رهبر سپس به ارائه توضیحات فنی و تخصصی در مورد روش‌های شیمیایی آزمون منسوجات در دنیا، سمیت منسوجات، استانداردهای در حوزه منسوجات ضد آتش، دوام و کیفیت چمن مصنوعی، محصولات سبز (حافظ محیط زیست)، پوشاک حفاظتی (خانگی و صنعتی)، منسوجات هوشمند و محصولات نانو پرداخت.

پس از اتمام سخنرانی وی، مدعوین سوالات خود را با برگزارکنندگان دوره آموزشی آشنایی با مولفه‌های کیفی در کالاهای نساجی در میان گذاشتند.

متأسفانه این موضوع به دلایل مختلف مانند نا آگاهی، عدم تمایل، نداشتن منابع مالی کافی و ... کمتر مورد توجه تولیدکنندگان پارچه قرار می‌گیرد در حالی که با بهره‌گیری از امکانات شرکت‌های آزمایشگاهی مانند بهساز، می‌توانند محصولات با ثبات رنگی بالاتر تولید نمایند

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فناوری رنگ به استفاده از مواد رنگزای بی‌کیفیت وارداتی اشاره کرد که سلامت مصرف‌کنندگان را مورد تهدید جدی قرار می‌دهد.

دکتر صفی گفت: امروزه رنگ‌هایی در دنیا با عنوان (Special effect pigment) معرفی می‌شوند که به وسیله یک عامل خارجی، رنگشان تغییر می‌کند. می‌توان برای استانداردهای این قبیل رنگ‌ها برنامه تدوین کرد و آماده ورود آنها بود نه این که سال‌های متمادی از یک محصول استفاده شود و آن‌گاه به دنبال استانداردهای آن برویم!

وی، یکی از معضلات بسیار جدی صنعت نساجی را «فقدان دانش کافی» اعلام کرد و از دانشجویان و متخصصین خواست ضمن افزایش ارتباط با مراکز علمی و دانشگاه‌ها، به مطالعات عمیق علمی خود ادامه دهند و با قرار دادن علم در کنار مهارت، به انسان‌های ارزشمندتر و موثرتر در جامعه تبدیل شوند.

پژوهشگاه علوم و فناوری رنگ و عضو هیئت مدیره جامعه متخصصین نساجی ایران- به جایگاه سخنرانی دعوت شد. وی گفت: علم هر روز در حال پیشرفت است و هر روز قوانین و مقررات، دستگاه‌ها و فرمول‌های جدید وارد فضای علم می‌شود که همگی به بهبود وضعیت صنعت و تولید محصولات باکیفیت‌تر کمک می‌کنند اما سوال اینجاست که صنعت نساجی کشور تا چه میزان با مطالب جدید علمی کاربردی ارتباط دارد؟

دکتر صفی یکی از شاخص‌های کیفیت را رنگ دانست و گفت: وقتی به یک محصول نگاه می‌کنیم، ابتدا رنگ آن محصول مورد توجه قرار می‌گیرد و جنس و قیمت در سطوح بعدی ارزیابی می‌شوند.

عضو هیئت مدیره جامعه متخصصین نساجی ایران خاطرنشان کرد: آن چه به عنوان محصول رنگی تولید می‌شود باید موردنظر مشتری باشد اما تا چه میزان متناسب با سلیقه مصرف‌کنندگان به تولید محصولات مختلف می‌پردازیم؟ آیا با اصطلاحی به نام «ترجیح رنگی» آشنا هستیم؟ آیا شناختی از ترجیحات، سلیقه و روحیات مردم استان‌های مختلف ایران داریم؟ آیا بازخورد جامعه در طراحی و تولید محصولات مدنظر قرار می‌گیرد تا بخش عمده‌ای از محصولات به فروش برود؟

وی، «ثبات در رنگ» را بسیار مهم توصیف کرد و گفت: